

тільки за наявності компетентних і висококваліфікованих спеціалістів з фінансового управління, що спроможні забезпечити виконання даних завдань. Найважливішою ознакою такого управління буде здатність функціонувати і розвиватись підприємству за умови задовільного стійкого фінансового стану.

Впровадження у загальну систему управління підприємством управління його фінансовим станом дозволить вітчизняним підприємствам забезпечити ритмічну та високоефективну господарську діяльність підприємства за умови його ресурсного збалансування, раціонального формування і розміщення фінансових ресурсів, фінансової рівноваги та можливості прийняття оптимальних управлінських рішень для забезпечення досягнення мети його діяльності.

Література

1. Ковалев В.В., Волкова О.Н. Анализ хозяйственной деятельности предприятия. – М.: ПБОЮЛ.Захаров, 2001.
2. Коробов М.Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємств: Навч. посібник. – К.: Товариство "Знання", КОО, 2002.
3. Мец В.О. Економічний аналіз: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2001.
4. Лахтіонова Л.А. Фінансовий аналіз суб'єктів господарювання: монографія. – К.: КНЕУ, 2001.

УДК 332.504:338.46

Асист. Л.І. Новосельська – УкрДІТУ

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ КУРОРТНО-РЕКРЕАЦІЙНИХ ТЕРИТОРІЙ ПРИЧОРНОМОР'Я

Наводяться проблеми приморських курортно-рекреаційних територій Українського Причорномор'я та вказуються шляхи подолання цих проблем (на прикладі курорту Сергіївка).

Assist. L.I. Novoselska – USUFWT

The problems and perspectives of the ecological and economical development of resorts in the Black Sea region

The article touches the problems of seaside resorts of the Ukrainian Black Sea region and suggests the ways of settling these problems (as the example the Serhiyivka resort is taken).

У загальній стратегії соціально-економічного розвитку України велике значення має курортно-рекреаційна сфера (лікування, оздоровлення, відпочинок, туризм), яка у сучасних умовах спаду виробництва, безперервного росту безробіття, росту дитячої смертності і загрозливого зниження тривалості життя населення явно недооцінюється.

Для України завдання розвитку рекреації є однією із провідних соціально-економічних пріоритетів. Добре поставлена рекреаційна сфера, що забезпечує соціальне відтворення (лікування, відпочинок, туризм, пізнавальні функції), має високе соціальне значення.

В Україні сформований один з найпотужніших в Європі курортно-рекреаційних потенціалів – коло 7850 об'єктів з ліжкофондом коло 1,9 млн.

місць і можливістю оздоровлення 8-10 млн. осіб в рік. За показниками потужності рекреаційного господарства на 1 км² території, Україна перевершує країни СНГ у 10 раз. Медичний ефект від оздоровлення організованих рекреантів в Україні становить понад 42 млн. людино-днів скорочення тимчасової непрацездатності, а соціально-економічний ефект становить 5 млн. грн. в рік. Екологічний ефект від курортів України оцінюється величиною 371 км² рекреаційно облаштованих ландшафтів.

Системна економічна криза відображається сьогодні і на сфері рекреації, об'єкти і комплекси якої перебувають у стані занепаду. Особливо у важкому становищі перебувають курортно-рекреаційні комплекси та об'єкти, територіальний статус і майнове право яких після розпаду Радянського Союзу повною мірою не визначені і не приведені до конституційних норм України. До таких курортно-рекреаційних комплексів належить курорт Сергіївка – територіальна приналежність Одеської області, а комунальне господарство і житловий фонд є власністю Республіки Молдови.

Курорт Сергіївка є великим приморським бальнеологічним курортом, що розташований на території Одеської області і займає 631 га. Прекрасні кліматичні умови, близькість до моря, наявність лікувальних грязей, мінеральні води, пляжі, ропа, велика кількість сонячних днів, благосприятливий фітоцидний фон, мілководний морський акваторій обумовили створення курортної зони на березі Будацької затоки. Курорт Сергіївка розвивався як містечко-курорт на основі достатньо продуманих архітектурно-технічних рішень і завдяки тому перетворився в упоряджену зону відпочинку. У смт. Сергіївка відсутні великі промислові підприємства – джерела забруднення прибережних морських вод і пляжів. Природно-рекреаційні ресурси курорту Сергіївка є найперспективнішими та екологічно здоровими у Північно-Західному Причорномор'ї.

До важливих природних факторів курорту можна віднести кліматичні умови, пляжі, унікальні грязі соленого водоймища Будацького лиману з запасами вище 3,5 млн. м³, джерела мінеральної води, які за своїм складом близькі до мінеральних вод Куяльника та Миргорода. На курорті побудовано 38 сучасних санаторіїв, пансіонатів, будинків відпочинку, дитячих таборів на 10 тис. ліжкомісць одночасно. За рік на курорті може оздоровитись до 100 тис. людей. Нормативне мінімальне освоєння пляжів курорту Сергіївка може забезпечити розміщення на морській косі до 3,6 тис. місць одночасного перебування рекреантів. При цьому екологічний ефект досягає 1,8 га курортного освоєння пляжів, соціальний – 20 тис. осіб у сезон, а економічний ефект від їх оздоровлення – 360 млн. крб. (в цінах на 01.04.96 р.). Питомі показники ефектів від освоєння 1 м² пляжу складають: до 4 млн. крб/м² пляжу при його використанні у курортному лікуванні; 2,4 млн. крб/м² – для туризму; 2,5 млн. крб./м² – у дитячому відпочинку; 1,6 млн. крб/м² – в неорганізованому відпочинку (в цінах на 1.04.96 р.).

Унікальний не тільки для України, але і в масштабах Європи курортно-рекреаційний потенціал приморського курорту Сергіївка через благосприятливі природні характеристики створює широкі перспективи:

- для включення цього природно-господарського комплексу в міжнародну курортно-рекреаційну і туристичну систему;
- для ефективного розвитку національної індустрії санаторного лікування, відпочинку, оздоровлення та туризму;
- для підвищення рівня життя місцевого населення (наявність місць для працевлаштування) і підвищення значення курорту у формуванні обласного та місцевого бюджетів.

Незважаючи на великий ресурсно-рекреаційний потенціал і великі основні фонди курорту, у даний час є ряд проблем, що ускладнюють його ефективне функціонування. І головна з них – це 90 % закладів і об'єктів комунальної інфраструктури курорту належить республіці Молдова. Наслідком цього є те, що всі структури працюють незадовільно, погіршується стан інфраструктури та матеріально-технічної бази курорту, лікувальні пансіонати не завантажені, зменшується потік рекреантів, транспортне забезпечення недостатнє, безробіття носить не тільки сезонний характер. Через відсутність законодавчих та нормативно-правових документів між державами виникло багато невирішених питань організаційно-господарського та організаційно-економічного характеру: відсутність фінансування з боку обох держав, несплата податків Молдовським виконавчим органом смт. Сергіївка, нераціональне використання земельних ресурсів. У результаті цього діяльність санаторно-курортних закладів майже повністю призупинена і до недавнього часу квітучий курорт приходить у занепад.

У комплексній оцінці еколого-економічної і соціально-економічної ефективності розвитку курортно-рекреаційного господарства Сергіївка повинні бути враховані першочергові заходи, що спрямовані на захист літосфери, екосистем берегової зони, морського акваторію, унікальної дикоростучої місцевої флори і фауни. Унікальність і значення курорту Сергіївка можна зберегти, якщо його розвитку буде приділятися достатня увага щодо охорони навколишнього середовища, попередження хижацької експлуатації наявних рекреаційних ресурсів.

Багатоцільове використання коштів екологічного фонду для фінансування цільових програм розвитку курортно-рекреаційного господарства дасть змогу здійснити підтримку приватного сектора у системі обслуговування рекреантів, підтримці заходів, спрямованих на покращення якості природних рекреаційних ресурсів і територій, введенню у дію державного рекреаційного кадастру.

На сьогодні існує правовий вакуум у питанні захисту приморських рекреаційних зон. Це значною мірою обмежує дії місцевих органів самоврядування, що спрямовані на ефективне використання природно-ресурсного потенціалу таких зон. Насамперед, це негативно відбивається на екологічному стані курортно-рекреаційних територій.

На території рекреаційних зон, згідно зі ст. 63 Закону України "Про охорону навколишнього природного середовища", забороняється:

- господарська та інша діяльність, яка негативно впливає на навколишнє середовище або може перешкоджати використанню їх за цільовим призначенням;

- зміна природного ландшафту і проведення інших дій, які суперечать використанню цих зон за прямим призначенням.

Статус і правовий режим використання курортно-рекреаційних територій визначається місцевими органами у повній відповідності з даним Законом України.

Світовий досвід доказав високу економічну ефективність від створення вільної економічної зони. Створення ВЕЗ буде сприяти вирішенню цілого ряду завдань економічного, екологічного, соціального і політичного характеру; прискоренню соціально-економічного прогресу регіону; вирішенню екологічних проблем на основі ринкових механізмів і можливості більш швидкого накопичення платежів за користування та охорону природних ресурсів.

Сукупність тактичних заходів, розроблених і реалізованих на ринкових основах, дозволить зорієнтувати підприємництво на масштабне розширення курортно-рекреаційного бізнесу, що забезпечить великомасштабні соціально-економічні перетворення за рахунок росту доходів і зайнятості населення, масового оздоровлення, радикальної екологізації суспільного виробництва.

Програма формування і розвитку курортно-рекреаційних комплексів повинна передбачати введення у дію системи ефективних організаційно-економічних механізмів, які б стимулювали ділову активність у цій сфері, сприяли б соціально-економічному прогресу розвитку територій, гарантували б її екологічну безпеку. Основу такої системи механізмів повинні створювати:

- процеси роздержавлення і приватизації;
- розробка спеціального законодавства і нормативно-правової бази природокористування у приморських зонах;
- збалансоване поєднання державних і недержавних суб'єктів господарювання у курортно-рекреаційному підприємстві і бізнесі, вдосконалення взаємовідносин місцевого самоврядування та об'єктів рекреації (рекреантів);
- здійснення місцевими органами влади курорту Сергіївка заходів, спрямованих на охорону, відновлення та оздоровлення довкілля курорту;
- впровадження ефективно діючих фінансово-кредитних важелів (податки, податкові платежі, податкові пільги, стимули, кредити);
- інвестиційна політика;
- створення екологічного фонду (як цільового, бюджетного) за рахунок перерахування у Фонд доходів державних податків та інших платежів (коштів курортних зборів, орендної плати за користування об'єктами та інфраструктури рекреаційних господарств, частина земельного податку тощо);
- взаємовигідні економічні відносини між територіями і суб'єктами курортно-рекреаційних господарств;
- розробка державної програми, яка включає створення сучасного курортно-рекреаційного комплексу і розвиток допоміжної інфраструктури та впровадження її у дію;
- розробка і реалізація генсхеми комплексного використання, охорони та резервування рекреаційних ресурсів та територій курорту.

Пропонується ряд вимог до розвитку рекреації у приморському регіоні України: розробити концепцію соціально-економічного розвитку смт. Сергіївка і його народногосподарського комплексу; розробити проект і виступити з законодавчою ініціативою про надання відповідно з законодавством України територіального статусу курорту Сергіївка і про зміну майно-

вих прав на основні об'єкти, з врахуванням інтересів української та молдовської сторін (можливість компенсаційних рішень, спільне володіння та використання); розробити пропозиції з нормативного забезпечення механізмів платного природокористування; реформування інвестиційної політики; екологізація рекреації та натуралізація рекреаційної сфери (введення жорстоких природоохоронних заходів та технологій); мобілізація кредитних ресурсів комерційних банків та стимулювання привабливості іноземних інвестицій; розвиток рекреаційного процесу за рахунок інтенсивних заходів на протипагу екстенсивним; розробка з науковим обґрунтуванням проекту рекреаційної вільної економічної зони та надання курорту Сергіївка цього статусу.

Література

1. Закон України "Про охорону навколишнього природного середовища" від 9.07.1997 р. № 732.
2. Заставний Ф.Д. Географія України. – Львів: Світ, 1994.
3. Проблеми і перспективи розвитку курорту Сергіївка як міжнародного курортно-рекреаційного і туристичного комплексу. Матеріали VI міжнародного науково-практичного семінару з економіко-екологічних проблем приморських регіонів, ІПРіЕЕД НАНУ, Одеса, 1996. – С. 62.

УДК 336.221. Асист. Л.І. Новосельська; студ. А.О. Ференц – УкрДЛТУ

НЕВПОРЯДКОВАНІСТЬ ТА ГРОМІЗДКІСТЬ ЧИННОГО ПОДАТКОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ

Аналізується чинне податкове законодавство щодо оподаткування, яке є недосконалим. Вказуються шляхи здійснення податкового реформування в Україні, де основна увага приділяється ухваленню Податкового кодексу та встановленню п'ятирічного мораторію на внесення до нього змін та доповнень.

Assist. L.I. Novoselska; stud. A.O. Ferenc – USUFWT

The disorder and bulkiness of the valid tax legislation in Ukraine

The article analyses the valid tax legislation in the field of taxing, which is imperfect. The ways of reformation in the sphere of taxing in Ukraine are pointed out. The special attention is paid to the ratification of the Tax Code and the establishment of the five-year moratorium on amendments.

Чинне законодавство нараховує близько 600 законів та підзаконних актів, які регламентують податкову систему України. Деякі законодавчі акти суперечать один одному щодо нарахування одного і того самого податкового платежу.

Податкове законодавство України є недосконалим, громіздким, невпорядкованим. Саме ці фактори є однією із причин "тінізації" частини економіки. За останніми даними, близько 40 % економіки України перебуває у "тіні".

Постійні зміни та доповнення податкового законодавства України призводять до недотримання спрогнозованих показників виробничо-господарської діяльності підприємств та недосягнення ними кінцевого результату – прибутку, рентабельності, окупності капіталовкладень тощо. Це створює фактор невизначеності підприємств у податковій системі України.